
Drepturile acționarilor - principiu de bază al guvernanței corporative, prin intermediul jurisprudenței specifice

---

Adrian Doru BÎGIOI,
Academia de Studii Economice din București,
e-mail: adrian.bigioi@cig.ase.ro

Cristina Elena DUMITRU,
Universitatea Politehnica București,
e-mail: cristinaedumitru@gmail.com

Rezumat

Respectarea drepturilor acționarilor reprezintă unul dintre principiile fundamentale ale guvernanței corporative, stând la baza constituirii entităților economice, ca formă de asociere a persoanelor fizice și/sau juridice pentru a desfășura activități economice, cu scopul de a obține profit. Cu toate acestea, există situații în care organele de conducere, ceilalți acționari sau chiar autoritățile nu respectă anumite drepturi ale acționarilor. De aici pot rezulta o serie de efecte negative, cum ar fi decapitalizarea companiilor sau chiar încetarea activității lor. Pornind de la aceste considerente, prin intermediul prezentului studiu, ne propunem ca obiectiv al cercetării să analizăm situațiile care pot determina afectarea drepturilor acționarilor. Pentru a îndeplini obiectivul cercetării a fost analizată jurisprudența specifică publicată de către instanțele de judecată până la data de 31 decembrie 2015. Rezultatele studiului ne arată că drepturile acționarilor care nu se respectă sunt: dreptul de proprietate, dreptul de a încasa dividende, dreptul de a participa și de a vota în cadrul lucrărilor adunărilor generale ale acționarilor, dreptul de a fi ales în cadrul organelor de conducere și nu în ultimul rând, și cel mai important din punct de vedere al contabilității, dreptul de a fi informat.

Cuvinte-cheie: Guvernanță corporativă, dreptul de a fi informat, dreptul de proprietate, dreptul de a încasa dividende, dreptul de a vota, organe de conducere

Clasificare JEL: D72, F53, G15, K33, M16, M41

Vă rugăm să citați acest articol astfel:

Bigioi, A.D. and Dumitru, C.E. (2016), The rights of shareholders – basic principle of corporate governance by means of case-specific jurisprudence, *Audit Financiar*, vol. XIV, no. 4(136)/2016, pp. 401-412, DOI: 10.20869/AUDITF/2016/136/401.

Link permanent pentru acest document:

<http://dx.doi.org/10.20869/AUDITF/2016/136/401>.

Introducere

Guvernanța corporativă reprezintă un set de responsabilități și practici exercitate de către conducere și de către managementul executiv, cu scopul îndeplinirii obiectivelor strategice, asigurării riscului managementului și verificării utilizării resurselor cu responsabilitate (IFAC, 2009). Teoriile privind guvernanța corporativă sunt legate de deținătorii instrumentelor financiare, aceștia dorind o maximizare a rezultatelor companiilor lor. Apariția conceptului de guvernanță corporativă se datorează și faptului că mediul privat a jucat întotdeauna un rol foarte important în viața unei țări, contribuind la asigurarea echilibrului economic și social.

Pe plan extern, organismele internaționale au jucat un rol esențial în dezvoltarea conceptului de guvernanță corporativă. Astfel, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) a elaborat anumite ghiduri care conțin o serie de principii aplicabile de către companii, cu caracter de recomandare. Primul set de principii a fost elaborat în anul 1999, iar în anul 2004 a fost publicată o variantă îmbunătățită a lor. În urma analizei acestora rezultă că printre drepturile acționarilor care trebuie respectate atât de către organele de conducere, cât și de către ceilalți acționari, se menționează: dreptul de a fi informat, dreptul de proprietate, dreptul de a încasa dividende, dreptul de a participa și de a vota în cadrul lucrărilor adunărilor generale ale acționarilor, dreptul de a fi ales în cadrul organelor de conducere. În continuare vom face o analiză în ceea ce privește aceste drepturi.

Astfel, proprietatea reprezintă un element cheie în definirea conceptului de guvernanță corporativă. Ea stă la baza constituirii societăților comerciale, asociații punând în comun anumite bunuri asupra cărora au un drept de proprietate, în vederea desfășurării unor activități economice, având ca scop obținerea unor avantaje de natură financiară.

„Dreptul de proprietate este acel drept subiectiv care dă expresia aproprierii unui bun, drept care permite titularului să posedă, să folosească și să dispună de acel lucru, în putere proprie și în interes propriu, în cadrul și cu respectarea legislației existente” (Bîrsan, 2001). Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată și proclamată la 10 septembrie 1948 de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prevede în articolul 17 că „Orice persoană are dreptul la proprietate,

atât singură cât și în asociație cu alții [...] nimeni nu poate fi lipsit în mod arbitrar de proprietatea sa” (UN, 1948).

Teoria proprietății este prevăzută și în art. 65 din Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale, conform căreia „[...] bunurile constituite ca aport în societate devin proprietatea acesteia [...]”, precum și în art. 66. „[...] creditorii asociatului pot să-și exercite drepturile lor numai asupra părții din beneficiile convenite asociatului după bilanțul contabil [...]”.

În ceea ce privește *garantarea drepturilor de proprietate ale acționarilor*, normele naționale prevăd că dreptul de proprietate asupra acțiunilor nominative emise în formă materială se transmite prin declarație făcută în registrul acționarilor și prin mențiunea făcută pe titlu. În cazul acțiunilor nominative, dreptul de proprietate se transmite prin înscrierea în registrul acționarilor. Dreptul de proprietate asupra acțiunilor cotate pe piața de capital se transmite potrivit prevederilor legislației privind piața de capital. În cazul acțiunilor la purtător, dreptul de proprietate se transferă prin simpla tradițiune a părților de interes (Legea nr. 31/1990).

Referitor la *respectarea drepturilor privind adunarea generală a acționarilor (AGA)*, menționăm că aceasta poate să discute, să aprobe sau să modifice situațiile financiare anuale. Asociații sau acționarii iau deciziile pe baza rapoartelor întocmite de către consiliul de administrație, directorat, consiliul de supraveghere și auditorul financiar. De asemenea, adunarea generală ordinară a asociațiilor stabilește, dacă este cazul, repartizarea profitului la dividende, numește și revocă auditorul financiar, fixează durata contractului de audit financiar.

În urma analizei raportului consiliului de administrație, a situațiilor financiare anuale și a raportului auditorului financiar, adunarea generală hotărăște asupra descărcării de gestiune a membrilor consiliului de administrație.

Referitor la *recomandările privind drepturile de vot*, normele naționale prevăd că acționarii exercită dreptul lor de vot în adunarea generală proporțional cu numărul acțiunilor pe care le posedă.

Referitor la *convocarea adunării generale*, normele naționale prevăd că adunarea generală este convocată de consiliul de administrație, respectiv de directorat. În cazul în care acțiunile entității sunt nominative, convocarea poate fi făcută doar prin scrisoare recomandată. Convocatorul trebuie să cuprindă o serie de elemente cum sunt: locul, data și ordinea de zi.

Companiile trebuie să respecte recomandările internaționale privind diseminarea informațiilor, astfel încât toate persoanele implicate în cadrul mecanismului guvernancei corporative să aibă acces la informațiile necesare luării deciziilor. Situațiile financiare anuale, însoțite de raportul anual al consiliului de administrație și propunerea cu privire la distribuirea dividendelor, pot fi studiate de către acționari la sediul entității. La cererea acționarilor, acestora li se pot elibera copii ale documentelor menționate în condițiile unor costuri minimale.

Entitățile care dețin o pagină de internet trebuie să disemineze prin intermediul acesteia informațiile privind convocarea, precum și situațiile financiare anuale, raportul anual al consiliului de administrație, respectiv raportul directoratului și raportul auditorului financiar. Entitățile economice ale căror situații financiare sunt auditate trebuie să publice și raportul auditorului financiar. În cazul în care unii acționari au nevoie de informații suplimentare, ei pot adresa întrebări scrise consiliului de administrație, acesta urmând să răspundă în cadrul adunării generale.

În vederea asigurării continuității activității companiilor s-a impus găsirea unei soluții astfel încât hotărârile adunării generale să-și producă efectele. În acest sens, normele naționale prevăd că hotărârile sunt obligatorii chiar și pentru acționarii care nu au luat parte la adunare sau au votat împotriva. Aceștia au totuși posibilitatea să solicite în instanță anularea unei hotărâri care a fost luată cu nerespectarea cerințelor legale.

1. Revizuirea literaturii de specialitate

Principiile privind guvernarea corporativă au stat la baza studiilor elaborate de către diverși autori în cadrul unor lucrări științifice. Astfel, unii autori au abordat problema unui cadru conceptual alternativ la cadrul conceptual existent. Pentru a-și susține argumentele, ei folosesc teoria agenției (Ciancanelli și Reyes Gonzales, 2000, pp. 4-5).

Cu privire la implementarea principiilor OECD privind guvernarea corporativă, la nivel național au fost elaborate o serie de studii privind gradul de implementare a acestor principii la entitățile bancare din România (Bîgioi, 2012). Unele studii au vizat implementarea principiilor OECD de guvernare în cazul economiilor în curs de dezvoltare (Feleagă ș.a., 2011).

Rezultatele unor studii arată că o guvernare slabă a companiilor afectează întreaga economie, având consecințe negative asupra dezvoltării economice (Levine, 2003). A fost analizat efectul guvernancei corporative la nivelul firmelor asupra costului capitalului și modul în care este influențat acest efect de protecția legală a investitorilor (Chen, K.C.W, Chen, Z. și Wei, 2009). Alți autori au explicat rolul pe care guvernarea corporativă îl joacă în performanțele băncilor comerciale (Macey și O'Hara, 2003).

Guvernarea a fost studiată dintr-o perspectivă diferită de cea actuală, punând accentul pe control și pe rolurile conducerii (Kim, Burns și Prescott, 2009). De asemenea, în unele lucrări au fost abordate problemele de etică în afaceri și descrisă relația dintre teoria eticii și drept (Crane, 2007). Analiza modului în care concentrarea proprietății afectează conducerea, precum și independența comitetului de audit, a indicat impactul negativ al concentrării proprietății asupra acestora. Rezultatele sugerează că independența conducerii sporește valoarea firmei (Setia-Atmaja, 2009).

Alți autori au abordat evoluția pe termen lung a protecției investitorilor în companiile corporatiste în Marea Britanie (Franks, Mayer și Rossi, 2009), problema dreptului de vot al acționarilor pe baza acțiunilor pe care le dețin în cadrul companiilor din Statele Unite și din Europa (Ferrari și Chiodini, 2010), aspecte legate de controlul activității companiilor de către acționarii majoritari în dauna acționarilor minoritari din țările în curs de dezvoltare (Gilson, 2007).

Analizând lucrările menționate mai sus, rezultă că majoritatea demonstrează că implementarea principiilor guvernancei corporative la nivelul companiilor are efecte benefice pentru acționari, ducând la maximizarea profiturilor acestora.

2. Datele și metodologia de cercetare

În vederea elaborării studiului, au fost folosite datele extrase din cadrul jurisprudenței de specialitate, publicate de către instanțele de judecată naționale. Astfel, în prima etapă, am extras un eșantion de 120 de hotărâri judecătorești, criteriul general de eșantionare fiind obiectul acestora, respectiv, materia societăților comerciale. Acestea au fost pronunțate de către Tribunalul București, până la data de 31.12.2015

(<http://portal.just.ro/3/Lists/Jurisprudenta>). În cea de a doua etapă, pe baza analizei calitative, hotărârile judecătorești au fost grupate în funcție de obiectul acțiunilor și din cadrul acestora au fost extrase 20 hotărâri care se referă la drepturile acționarilor. Acestea reprezintă un eșantion de 17% din totalul hotărârilor extrase. Considerăm că eșantionul este reprezentativ. În cea de-a treia etapă, am extras din cadrul dispozitivelor respective normele invocate de către părțile aflate în proces. Acestea au fost grupate pe tipuri de articole, iar pe baza unor metode cantitative am determinat care au fost articolele de lege invocate cel mai des de către reclamânți în cadrul acțiunilor lor. În cadrul ultimei etape, pe baza analizei calitative, am determinat care dintre articolele care au făcut obiectul studiului se referă la nerespectarea drepturilor acționarilor.

3. Definierea modelului matematic pe baza căruia s-a efectuat studiul

Pentru a determina care dintre drepturile acționarilor au fost invocate cel mai des în cadrul

hotărârilor judecătorești, am determinat ponderea acestora în total, folosind următorul model de testare empirică:

$$g(d_i) = \frac{d_i}{D_c}, \text{ unde:}$$

$d_i \in [0; 100]$ și d_i reprezintă numărul de invocări ale articolelor de lege privind drepturile acționarilor în cadrul hotărârilor judecătorești, iar

$D_c = [g(d_1) + g(d_2) + g(d_3) + g(d_4) + \dots + g(d_i)]$ și D_c reprezintă numărul total al invocărilor articolelor de lege privind drepturile acționarilor în cadrul hotărârilor judecătorești.

4. Rezultatele studiului

În urma elaborării studiului, am obținut rezultatele sintetizate în Tabelul 1. Din analiză rezultă că pe baza celor 20 hotărâri judecătorești extrase s-a constatat nerespectarea drepturilor acționarilor în 35 de cazuri, o hotărâre putând face referire la unul sau mai multe drepturi ale acestora.

Tabelul 1. Analiza drepturilor acționarilor pe baza hotărârilor judecătorești pronunțate de către Tribunalul București

Nr. crt.	Hotărârea judecătorească	Actele normative invocate	Obiectul acțiunii	Denumirea dreptului
1	Sentința comercială nr. 4280/18.10.2005 a Tribunalului București, Secția a VI-a Comercială irevocabilă prin decizia nr. 449/30.01.2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție	Art. 117 din Legea nr. 31/81990 R	Anularea hotărârii AGA. Convocator. Conținut. Dreptul la informare al acționarilor. Sancțiuni în caz de nerespectare	Dreptul de a participa la lucrările AGA
2	Hotărârea nr. 3518 din data de 18.06.2015, dosar nr. 3608/3/2015, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă	Art. 192 alin.(1) și 2 din Legea nr.31/1990, art. 193 alin. (3), art.196, art.132 alin(2) și alin.(3) din Legea nr.31/1990, art.195 alin. (3) Legea nr.31/1990	Anulare hotărâre AGA. Regula dublei majorități	Dreptul de a participa la lucrările AGA
3	Hotărârea nr. 6336 din data de 23.06.2014, dosarul nr. 1453/3/2014/a2 pronunțată de Tribunalul București, Secția a VII-a	Art. 14 și art. 19 din Legea nr. 85/2006	Contestația împotriva hotărârii adunării creditorilor	Dreptul de a participa la lucrările adunării generale a creditorilor
4	Hotărârea nr. 6336 din data de 23.06.2014, dosarul nr. 1453/3/2014/a2 pronunțată de Tribunalul București, Secția a VII-a	Art. 14 și art. 19 din Legea nr. 85/2006	Contestația împotriva hotărârii adunării creditorilor	Dreptul de a participa la lucrările AGA

Nr. crt.	Hotărârea judecătorească	Actele normative invocate	Obiectul acțiunii	Denumirea dreptului
5	Sentința comercială nr. 8022/13.06.2007 a Tribunalului București, irevocabilă prin decizia comercială nr. 1162/2007 a Curții de Apel București	Art.196, 132 și 133 din Legea nr. 31/1990	Suspendarea executării hotărârii AGA. Condiții. Aparența dreptului	Dreptul de a participa la lucrările AGA
6	Sentința comercială nr. 1327, ședința publică din data de 7.02.2011, dosar nr. 7268/3/2011, Tribunalul București, Secția a VI-a Comercială	Art. 133, 132 din legea nr. 31/1990R	Condițiile de admisibilitate ale ordonanței președințiale în cazul hotărârilor AGA a căror suspendare se solicită	Dreptul de a participa la lucrările AGA
7	Hotărârea nr. 17200/3/2006, pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 929/3/2006	Art.134 din Legea nr. 31/1990	Nulitate hotărâre AGA. Nulitatea procurilor acordate de acționarii majoritari pentru a fi reprezentați în AGA	Dreptul de a participa la lucrările AGA
8	Sentința comercială nr. 2458/24.05.2005 a Tribunalului București, Secția a VI-a Comercială, irevocabilă prin decizia nr. 307/2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție	Art. 195 din Legea nr. 31/1990R	Anularea hotărârii adunării generale a acționarilor. Convocare nelegală. Consecințe	Dreptul de a participa la lucrările AGA
9	Sentința comercială nr. 4280/18.10.2005 a Tribunalului București, Secția a VI-a Comercială irevocabilă prin decizia nr. 449/30.01.2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție	Art. 184 din Legea nr. 31/1990R	Anularea hotărârii AGA. Convocator. Conținut. Dreptul la informare al acționarilor. Sancțiuni în caz de nerespectare	Dreptul de a vota
10	Hotărârea nr. 3518 din data de 18.06.2015, Dosar nr. 3608/3/2015, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă	Art. 192 alin.(1) și 2 din Legea nr. 31/1990, art. 193 alin. (3), art.196, art.132 alin(2) și alin.(3) din Legea nr. 31/1990, art.195 alin. (3) Legea nr. 31/1990	Anulare hotărâre AGA. Regula dublei majorități	Dreptul de a vota
11	Hotărârea nr. 3518 din data de 18.06.2015, dosar nr. 3608/3/2015, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă	Art. 192 alin.(1) și 2 din Legea nr. 31/1990, art. 193 alin. (3), art.196, art.132 alin(2) și alin.(3) din Legea nr. 31/1990, art.195 alin. (3) Legea nr. 31/1990	Anulare hotărâre AGA. Regula dublei majorități	Dreptul de a participa la lucrările AGA
12	Hotărârea nr. 3518 din data de 18.06.2015, dosar nr. 3608/3/2015, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă	Art. 192 alin.(1) și 2 din Legea nr. 31/1990, art. 193 alin. (3), art.196, art.132 alin(2) și alin.(3) din Legea nr. 31/1990, art.195 alin. (3) Legea nr. 31/1990	Anulare hotărâre AGA. Regula dublei majorități	Dreptul de proprietate
13	Sentința comercială nr. 8022/13.06.2007 a Tribunalului București, irevocabilă prin decizia comercială nr. 1162/2007 a Curții de Apel București	Art.196, 132 și 133 din Legea 31/1990	Suspendarea executării hotărârii adunării generale a acționarilor. Condiții. Aparența dreptului	Dreptul de a vota
14	Sentința comercială nr. 1327, ședința publică din data de 7.02.2011, dosar nr. 7268/3/2011, Tribunalul București, Secția a VI-a Comercială	Art. 133, 132 din Legea nr. 31/1990R	Condițiile de admisibilitate ale ordonanței președințiale în cazul hotărârilor AGA a căror suspendare se solicită	Dreptul de a vota

Nr. crt.	Hotărârea judecătorească	Actele normative invocate	Obiectul acțiunii	Denumirea dreptului
15	Sentința comercială nr. 4971, ședința publică din data de 18.04.2011, dosar nr. 17485/3/2010	Art. 1431 (alin. 1) din Legea nr. 31/1990 republicată	Nulitate contract vânzare - cumpărare	Dreptul de a vota
16	Hotărârea nr. 17200/3/2006, pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 929/3/2006	Art.134 din Legea nr. 31/1990	Nulitate hotărâre AGA. Nulitatea procurilor acordate de acționarii majoritari pentru a fi reprezentați în AGA	Dreptul de a vota
17	Sentința comercială nr. 2458/24.05.2005 a Tribunalului București, Secția a VI-a Comercială, irevocabilă prin decizia nr. 307/2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție	Art. 195 din Legea nr. 31/1990R	Anularea hotărârii AGA. Convocare nelegală. Consecințe	Dreptul de a vota
18	Hotărârea nr. 13662, pronunțată de Tribunalul București în data de 10.12.2008	Art.117 pct.6 și 7 din Legea nr. 31/1990	Anulare AGA. Mandate ale Consiliului de administrație expirate. Adunarea Generală a societății comerciale-organ suprem de conducere a activității	Dreptul de a vota
19	Hotărârea nr. 3205, pronunțată de Tribunalul București în data de 12.03.2012, dosarul nr.6593/3/2012	Art. 193 alin. 3 din Legea nr. 31/1990	Suspendarea executării hotărârii AGA	Dreptul de a vota
20	Hotărârea nr. 3518 din data de 18.06.2015, dosar nr. 3608/3/2015, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă	Art. 192 alin.(1) și 2 din Legea nr.31/1990, art. 193 alin. (3), art.196, art.132 alin(2) și alin.(3) din Legea nr.31/1990, art.195 alin. (3) Legea nr.31/1990	Anulare hotărâre AGA. Regula dublei majorități	Dreptul de proprietate
21	Sentința civilă nr. 5316 ședința publică din data de 04. 07. 2013, dosar nr. 31406/3/2011	Art. 115 din Legea nr.31/1990, art.207 din Legea nr.31/1990 și cu încălcarea art.26 (4) din OUG nr.88/1997	Nulitate act juridic. Autoritatea de lucru judecat	Dreptul de proprietate asupra acțiunilor, dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile
22	Sentința civilă nr. 1060 din data de 18.02.2013, dosar nr. 41263/3/2012	Art. 129 alin. 1 din Legea nr. 31/1990, art. 12 din Legea nr.137/2002, art. 142 și urm. din HG nr. 577/2007	Anularea hotărârii AGA	Dreptul de proprietate asupra acțiunilor
23	Sentința comercială nr. 8022/13.06.2007 a Tribunalului București, irevocabilă prin decizia comercială nr. 1162/2007 a Curții de Apel București, Secția a V-a	Art.196, 132 și 133 din Legea nr. 31/1990	Suspendarea executării hotărârii adunării generale a acționarilor. Condiții. Aparența dreptului	Dreptul de proprietate asupra acțiunilor
24	Sentința comercială nr. 1327, ședința publică din data de 7.02.2011, dosar nr. 7268/3/2011, Tribunalul București, Secția a VI-a Comercială	Art. 133, 132 din Legea nr. 31/1990R	Condițiile de admisibilitate ale ordonanței președințiale în cazul hotărârilor AGA a căror suspendare se solicită	Dreptul de proprietate asupra acțiunilor

Nr. crt.	Hotărârea judecătorească	Actele normative invocate	Obiectul acțiunii	Denumirea dreptului
25	Sentința comercială nr. 2124 ședința publică din data de 09.03.2010 Tribunalul București, Secția a VII-a Comercială	Art.138 din Legea nr. 85/2006	Cerere de atragere a răspunderii personale	Dreptul de proprietate
26	Sentința comercială nr.4690 ședința din camera de consiliu din data de 22.06.2010, dosar nr.32525/3/2009	Art.59 din Legea nr.85/2006	Contestație împotriva raportului prevăzut de art.59 din Legea nr.85/2006	Dreptul de proprietate
27	Sentința comercială nr. 4971, ședința publică din data de 18.04.2011, dosar nr. 17485/3/2010	Art. 1431 (alin. 1) din Legea nr. 31/1990 republicată	Nulitate contract vânzare - cumpărare	Dreptul de proprietate
28	Hotărârea nr. 17200/3/2006, pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 929/3/2006	Art.134 din Legea nr. 31/1990	Nulitate hotărâre AGA. Nulitatea procurilor acordate de acționarii majoritari pentru a fi reprezentați în AGA	Dreptul de proprietate asupra acțiunilor
29	Sentința civilă nr. 6132 ședința publică din data de 18.06.2013 dosar nr. 10220/3/2012	Art. 59 din Legea nr. 85/2006	Acțiune în anulare	Dreptul de proprietate
30	Sentința comercială nr. 2 din data de 04.01.2011, pronunțată de către Tribunalul București, în dosarul nr. 49034/3/2009	Art.226 alin.1 lit. c) din Legea nr. 31/1990	Retragere asociat. Inadmisibilitatea acțiunii în situația în care societatea este dizolvată	Dreptul de proprietate asupra acțiunilor
31	Hotărârea nr. 200 din data de 21.01.2015, pronunțată de Tribunalul București, în dosarul nr. 36082/3/2014	Art.227 alin(l) lit. b) și a art. 235 din Legea nr. 31/1990	Plângere împotriva rezoluției directorului O.R.C	Dreptul de proprietate
32	Hotărârea nr. 7363 din data de 28.09.2015, pronunțată în dosarul nr. 40598/3/2014	Art. 79 și 80 din Legea nr. 85/2006	Acțiune în anulare	Dreptul de proprietate
33	Sentința civilă nr. 1009 din data de 02.03.2015, pronunțată în dosarul nr.8549/3/2014	Art. 237 alin. 10 din Legea nr. 31/1990	Răspunderea proprie a fostului asociat. Lipsa interesului	Dreptul de proprietate
34	Sentința civilă nr.6036/2013 pronunțată în dosarul nr. 28473/3/2013 Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă	Art.5 pct.6 din Regulamentul CNVM nr.6/2009, art.7 din același Regulament, art.5.10 din Regulament	Suspendarea executării hotărârii AGA	Dreptul de a fi informați
35	Hotărârea nr. 13662, pronunțată de Tribunalul București în data de 10.12.2008	Art.117 pct.6 și 7 din Legea nr. 31/1990	Anulare AGA. Mandate ale Consiliului de administrație expirate. Adunarea Generală a societății comerciale - organ suprem de conducere a activității	Dreptul de a fi ales

Sursa: Prelucrările autorilor, 2016, realizate pe baza datelor extrase din cadrul jurisprudenței specifice.

Din centralizarea datelor din Tabelul 1 am obținut

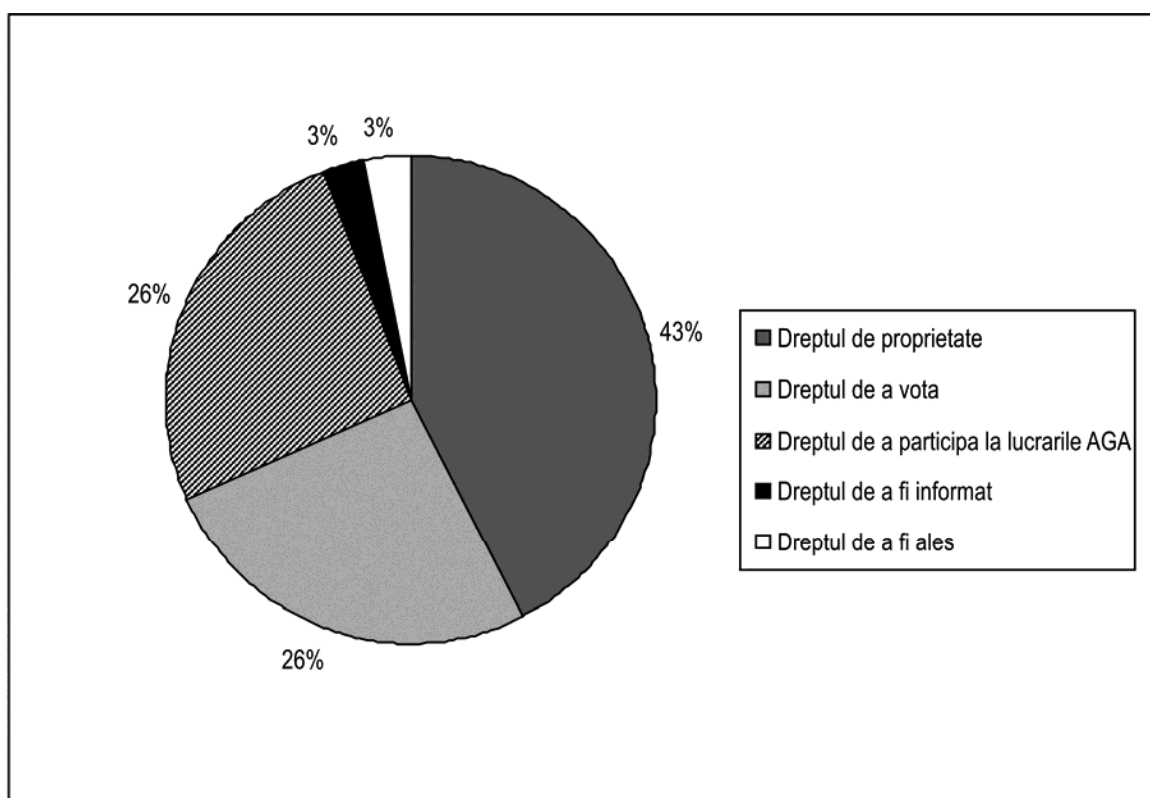
următoarele ponderi ale drepturilor acționarilor (Tabelul 2):

Tabelul 2. Ponderea nerespectării drepturilor acționarilor prin prisma jurisprudenței specifice		
Denumirea dreptului	Număr de invocări	Pondere (%)
Dreptul de proprietate	15	43%
Dreptul de a vota	9	26%
Dreptul de a participa la lucrările AGA	9	26%
Dreptul de a fi informat	1	3%
Dreptul de a fi ales	1	3%
Total	35	100%

Sursa: Prelucrările autorilor, 2016, realizate pe baza datelor extrase din cadrul jurisprudenței specifice

Rezultatele obținute se reprezintă grafic astfel:

Figura 1. Determinarea ponderii drepturilor nerespectate ale acționarilor pe baza hotărârilor judecătorești

Sursa: Prelucrările autorilor, realizate pe baza datelor extrase din cadrul jurisprudenței specifice

Concluziile studiului

În urma analizei rezultatelor se constată că printre drepturile acționarilor care nu sunt respectate de către organele de conducere și de către ceilalți acționari se numără:

- dreptul de proprietate, care are o pondere de 43%;
- dreptul de a vota în cadrul lucrărilor adunărilor generale ale acționarilor, care are o pondere de 26%;
- dreptul de a participa la lucrările AGA, care are o pondere de 26%;
- dreptul de a fi informat care are o pondere de 3%;
- dreptul de a fi ales în cadrul organelor de conducere, care are o pondere de 3%.

Printre cauzele care au determinat nerespectarea drepturilor acționarilor, menționăm:

- a. În cazul dreptului de proprietate, hotărârile pronunțate au vizat două situații principale. Prima se referă la invocarea nulității actelor prin care s-a dispus cesiunea unor acțiuni sau majorarea capitalului social. Astfel, acționarii minoritari s-au considerat lezați în drepturile lor, nerespectându-se dreptul de preempțiune. Cea de-a doua situație se referă la dreptul de proprietate asupra unor bunuri imobile aflate în patrimoniul companiilor, acționarii minoritari solicitând anularea contractelor de vânzare-cumpărare aferente. Printre cauzele invocate de către reclamanți, menționăm: vânzarea unor terenuri și construcții la prețuri subevaluate și cu încălcarea competențelor organelor de conducere, aceștia nefiind împuterniciți de către AGA să aprobe tranzacțiile respective¹.
- b. În cazul dreptului de a participa la lucrările AGA și de a vota, hotărârile pronunțate au vizat mai multe situații. Astfel, în cele mai multe cazuri, reclamanții au invocat limitarea acestui drept prin diverse mijloace.² Spre exemplu, anumiți acționari nu au permis unui acționar să participe la lucrările AGA și să voteze prin mandatar, invocând faptul că în cadrul actului constitutiv nu este prevăzut un astfel de drept. Considerăm că aceasta reprezintă o nerespectare a

¹ Sentința civilă nr.5316 ședința publică din data de 04.07.2013 dosar nr. 31406/3/2011

² Sentința comercială nr. 8022/13.06.2007 a Tribunalului București, irevocabilă prin decizia comercială nr. 1162/2007 a Curții de Apel București, Secția a V-a

drepturilor acționarilor, principiile privind guvernancea corporativă recomandând participarea la lucrările AGA și votarea, inclusiv prin mandatar sau chiar prin corespondență.

- c. În ceea ce privește dreptul de a fi informat, din hotărârile judecătorești pronunțate rezultă că cele mai multe situații se referă la abuzuri ale organelor de conducere în ceea ce privește refuzul de a convoca AGA la solicitarea unor acționari minoritari, la publicarea convocatorului AGA într-un termen prea mic, astfel încât acționarii să nu aibă acces la informațiile privind data și locul desfășurării AGA. De asemenea, o altă situație se referă la refuzul organelor de conducere de a pune la dispoziția acționarilor raportările financiare anuale, raportul administratorilor, raportul auditorului financiar sau propunerea de repartizare a profitului³.
- d. În ceea ce privește dreptul de a fi ales, printre cauzele care au determinat nerespectarea acestui drept, menționăm invocarea nulității hotărârii AGA prin care directorul general este ales direct de către aceasta sau limitarea delegării anumitor atribuții către directorul general de către AGA, cu scopul de a impune alegerea unei alte persoane în cadrul acelei funcții.⁴

Rezultatele studiului arată care sunt principalele drepturi ale acționarilor care nu sunt respectate de către organele de conducere ale companiilor și de către ceilalți acționari, așa cum rezultă din practica judiciară. Având în vedere rezultatele obținute, ne propunem continuarea cercetării pe linia determinării impactului asupra rezultatelor financiare ale companiilor, în condițiile în care nu se respectă astfel de drepturi.

³ Sentința civilă nr.6036/2013 pronunțată în dosarul nr. 28473/3/2013 Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă

⁴ Hotărârea nr. 13662, pronunțată de Tribunalul București în data de 10.12.2008. Astfel, reclamantul a invocat faptul că hotărârea privind alegerea directorului general al societății și delegarea atribuțiilor de conducere ale consiliului de administrație către directorul general al societății în conformitate cu dispozițiile art. 143 din Legea Societăților Comerciale este nulă deoarece delegarea trebuie să fie expresă, iar actul de delegare trebuie să îmbrace o formă scrisă, fiind în puterea consiliului de administrație să decidă delegarea și persoana sau persoanele beneficiare ale delegării, iar acest act trebuia să fie constatat printr-o hotărâre a consiliului, luată în condițiile legii.

BIBLIOGRAFIE

1. Bîgioi, A.D. (2012), *Transparența raportării financiare, normele și profesia contabilă – în sprijinul guvernantei corporative*, Teză de doctorat, București, ASE.
2. Bîrsan, C. (2001), *Drept civil. Drepturile reale principale*. București, Editura ALL Beck.
3. Chen, K.C.W., Chen, Z. și Wei, K.C.J. (2009), Legal protection of investors, corporate governance, and the cost of equity capital, *Journal of Corporate Finance*, vol. 15, nr. 3, pp. 273-289, DOI: <http://dx.doi.org/10.1016/j.jcorpfin.2009.01.001>.
4. Ciancanelli, P. și Reyes-Gonzalez, J.A. (n.d.), Corporate Governance in Banking: A Conceptual Framework, [online] Disponibil la SSRN: <http://ssrn.com/abstract=253714> sau <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.253714>, [Accesat pe 5 ianuarie 2016].
5. Crane, A. și Matten, D. (2007), *Business Ethics: Managing Corporate Citizenship and Sustainability in the Age of Globalization*, 2nd Edition. New York, Oxford University Press.
6. Feleagă, N., Feleagă, L., Voicu, D.D. și Bîgioi, A.D. (2011), Corporate Governance in Emerging Economies: Evidence from Romania. În volumul *Proceedings of the 7th European Conference on Management Leadership and Governance*, SKEMA Business School, 6-7 octombrie 2011 Sophia-Antipolis, Franța.
7. Ferrarini, G. și Chiodini, F. (2010), *Regulating Multinational Banks in Europe: An Assessment of the New Supervisory Framework*, ECGI Working Paper Series in Law No. 158/2010, [online] Disponibil la: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1596890, [Accesat pe 5 ianuarie 2016].
8. Franks, J., Mayer, C. și Rossi, S. (2009), Ownership: Evolution and Regulation, *The Review of Financial Studies*, vol. 22, nr. 10, pp. 4009-4056, DOI: <http://dx.doi.org/10.1093/rfs/hhn108>.
9. Gilson, R.J. (2007), Controlling Family Shareholders in Developing Countries: Anchoring Relational Exchange, *Stanford Law Review*, vol. 60, nr. 2, pp. 633-656, DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.957895>.
10. Kim, B., Burns, M.L. și Prescott, J.E. (2009), The Strategic Role of the Board: The Impact of Board Structure on Top Management Team Strategic Action Capability, *Corporate Governance - An International Review*, vol. 17, nr. 6, pp. 728-743, DOI: <http://dx.doi.org/10.1111/j.1467-8683.2009.00775.x>.
11. Levine, R. (2003), *The Corporate Governance of Banks: A Concise Discussion of Concepts and Evidence*, Discussion Paper No. 3, Global Corporate Governance Forum, Washington DC, [online] Disponibil la: http://siteresources.worldbank.org/INTAFRsuma/FTPS/Resources/Bank_Corporate_Governance_%28background%29.pdf [Accesat pe 5 ianuarie 2016].
12. Macey, J.R. și O'Hara, M. (2003), The Corporate Governance of Banks, *Economic Policy Review*, aprilie 2003, pp. 91-107.
13. Setia-Atmaja, L.Y. (2009), Governance mechanisms and firm value: the impact of ownership concentration and dividends, *Corporate Governance: An International Review*, vol. 17, nr. 6, pp. 694-709.
14. IFAC (2013), *Codul etic al profesioniștilor contabili*. București, CAFR.
15. IFAC (2009), *Manual de Standarde Internaționale de Audit și Control de Calitate. Audit Financiar*. București, CAFR.

Jurisprudența

1. Hotărârea nr. 13662, pronunțată de Tribunalul București în data de 10.12.2008
2. Hotărârea nr. 17200/3/2006, pronunțată de Tribunalul București în dosarul nr. 929/3/2006
3. Hotărârea nr. 200 din data de 21.01.2015, pronunțată de Tribunalul București, în dosarul nr. 36082/3/2014
4. Hotărârea nr. 3205, pronunțată de Tribunalul București în data de 12.03.2012, în dosarul nr.6593/3/2012
5. Hotărârea nr. 3518 din data de 18.06.2015, dosar nr. 3608/3/2015, Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă

6. Hotărârea nr. 6336 din data de 23.06.2014, dosarul nr. 1453/3/2014/a2 pronunțată de Tribunalul București, Secția a VII-a
7. Hotărârea nr. 7363 din data de 28.09.2015, pronunțată în dosarul nr. 40598/3/2014
8. Sentința civilă nr. 1009 din data de 02.03.2015, pronunțată în dosarul nr. 8549/3/2014
9. Sentința civilă nr. 1060 din data de 18.02.2013, dosar nr. 41263/3/2012
10. Sentința civilă nr. 5316 ședința publică din data de 04.07.2013, dosar nr. 31406/3/2011
11. Sentința civilă nr. 6036/2013 pronunțată în dosarul nr. 28473/3/2013 Tribunalul București, Secția a VI-a Civilă
12. Sentința comercială nr. 1327, ședința publică din data de 07.02.2011, dosar nr. 7268/3/2011, Tribunalul București, Secția a VI-a Comercială
13. Sentința comercială nr. 2 din data de 04.01.2011, pronunțată de Tribunalul București, în dosarul nr. 49034/3/2009
14. Sentința comercială nr. 2124 ședința publică din data de 09.03.2010, Tribunalul București, Secția a VII a Comercială
15. Sentința comercială nr. 2458/24.05.2005 a Tribunalului București, Secția a VI-a Comercială, irevocabilă prin decizia nr. 307/2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție
16. Sentința comercială nr. 4280/18.10.2005 a Tribunalului București, Secția a VI-a Comercială irevocabilă prin decizia nr. 449/30.01.2007 a Înaltei Curți de Casație și Justiție
17. Sentința comercială nr. 4971, ședința publică din data de 18.04.2011, dosar nr. 17485/3/2010
18. Sentința comercială nr. 8022/13.06.2007 a Tribunalului București, irevocabilă prin decizia comercială nr. 1162/2007 a Curții de Apel București, Secția a V-a
19. Sentința comercială nr. 4690 ședința din camera de consiliu din data de 22.06.2010, dosar nr.32525/3/2009
20. Sentința civilă nr. 6132 ședința publică din data de 18.06.2013, dosar nr. 10220/3/2012
21. <http://portal.just.ro/3/Lists/Jurisprudenta>
22. Legea societăților comerciale nr. 31/1990, cu modificările și completările ulterioare, Monitorul Oficial al României nr. 1066/17.11.2004.